



ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN YABANCI UYRUKLU TÜRK ÖĞRENCİLERİN BOŞ ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILIMLARININ ARAŞTIRILMASI

*Fevzi TOKER**
*Cemali ÇANKAYA**
*Mehmet DOĞAN**

ÖZET

Çalışmada; Uludağ Üniversitesinin değişik fakültelerinde öğrenim gören, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile Yunanistan ve Bulgaristan'dan gelen, Kredi Yurtlar Kurumu Uludağ Öğrenci Yurdu'nda barınan 34 kız 267 erkek, toplam 301 Türk asıllı öğrencinin, kampusta boş zaman etkinliklerine katılımları araştırıldı.

301 öğrenci çalışmamıza gönüllü olarak katıldı. Veri toplama yöntemi olarak, Yurt idaresinin izni ve görüşleri alınarak anket uygulandı, arşiv ve doküman taraması ile mülakatlar yapıldı. Elde edilen sonuçlar bilgisayar ortamında SPSS istatistik paket programı ile değerlendirilerek tablolar halinde sunuldu.

Kredi Yurtlar Kurumu Uludağ Öğrenci Yurdu'nda (KYKUÖY) barınan öğrencilerden, derslerinin dışında kalan boş zaman etkinliklerini spor yaparak değerlendiren 31 Özbekistan'lı, 23 Kırgızistan'lı, 14 Azerbaycan'lı öğrenci en kalabalık grubu oluştururken, her gün spor yapan 5 Kırgızistanlı, 4 Özbekistanlı, 2 Azerbaycan'lı, 2 Moğolistanlı öğrenci en küçük grubu oluşturmuşlardır. Bu öğrencilerin % 30.5'i haftada bir, % 17.6'sı haftada üç, % 14'ü haftada dört, % 10.3'ü haftada iki kez, % 9.3'ü

* *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğretim Elemanları.*

yalnızca hafta sonları, % 6.7'si her gün spor yaparken, % 11.6'sının hiç spor yapmadıkları belirlendi.

Uludağ Üniversitesi'nin mevcut spor alanlarının yanında, yüzme havuzu, spor salonu, açık spor alanlarının ve kütüphanelerdeki kitap sayılarının artırılması, kampusta ve KYKUÖY'da eksikliği görülen sinema, tiyatro ve diğer boş zaman etkinliklerini değerlendirmede kullanılan fiziki yapıların oluşturulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı uyruklu Türk öğrenciler, boş zaman.

ABSTRACT

A Research on The Foreigner Citizen Turkish Students Who are Studying in Uludag Universty

The aim of the study is to find out how the Turkish citizen of Middle-Asia Turkish Republic, Greek and Bulgarian students evaluate their leisure in Uludag University and in the university hostel.

This study has been held amongst the Turkish citizen of Middle-Asia Turkish Republic, Greek and Bulgarian students. It is constituted by the participation of 34 female-267 male (totally:301) foreigner citizen Turkish students from 18 different countries.

These 301 students have voluntarily been participated to this study. In order to collect datum a questionnaire was prepared. The results have been gathered by a SPSS statistic packet program on a computer.

Most crowded group is being from 31 Uzbek, 23 Kirghizian, 14 Azerbaijaini who pass leisure by doing sports; the smallest group is being from 5 Kirghizian, 4 Uzbek, 2 Azerbaijaini, 2 Mogolian who do sports every day at the Uludag University hostel.

These students' 30.5% one day in a week, 17.6% three day in a week, 14% four day in a week, 10.3% twice in a week, 9.3% only weekends, 6.7% every day are doing sports. However these students' 11.6% are doing any sport.

We may suggest that near present sport areas a swimming pool, a sport hall, open sport areas, cinema and theatre halls should built and books numbers in the libraries should be increased.

Keywords: Foreigner Citizen Turkish Students, Leisure.

GİRİŞ

Orta Asya Türk cumhuriyet ve toplulukları Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nden ayrıldıktan sonra, Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) hükümet-

leri, Yunanistan ve Bulgaristan ile olduğu gibi, Orta Asya Türk Devlet ve Toplulukları ile de sosyo-kültürel ve eğitim alanında da antlaşmalar yapmıştır. Bu antlaşmalar sonucunda Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Yunanistan ve Bulgaristan'dan (OATCYB) gelen öğrencilere T.C.Devleti karşılıksız öğrenci bursları vererek, Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim görmelerini sağlamaktadır. Bu öğrencilerin 301 tanesi 16 Türk Devletleri, Yunanistan ve Bulgaristan'dan gelmiştir ve Uludağ Öğrenci Yurdu'nda (KYKUÖY) barınmaları sağlanmış olup, Uludağ Üniversitesi'nin (U.Ü.) değişik fakültelerinde öğrenimlerine devam etmektedirler. Bu öğrenciler derslerinin dışında kalan boş zamanlarında değişik sosyal ve kültürel etkinliklere katılmaktadırlar.

Boş zaman; bireyin kendi adına özgürce kullanmak hakkına sahip olduğu, iş ve yaşamla ilgili zorunlu sorumluluk ve görevler yerine getirildikten sonra arta kalan zamandır.

Uyumak, yemek, vücut temizliği yapmak, okula gidip gelmek, ders veya bir işte çalışmak dışında kalan vakit veya kişinin üretime yönelmiş faaliyetleri sırasında veya onu takiben girişmekte olduğu üretim dışında harçayabileceği süredir (Abadan, 1961).

Boş zaman, kişinin işe, işle ilgili sorumluluklarına, kendisinin ve ailesinin bakımına ayırdığı zamanın dışında kalan, dolayısıyla zorunlulukların olmadığı özgür bir zaman birimidir (Karaküçük, 1997).

Kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zaman olarak, yani kişinin kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu iş hayatının dışındaki zaman" olarak tanımlanmaktadır (Tezcan, 1998).

Boş zaman etkinlikleri olarak bilinen, sanat, dans, spor, eğlenme, mesleki, dini, ve diğer toplumsal faaliyetler birbirleriyle iç içedir (Karaküçük, 1997).

Aristo, boş zaman etkinliğini, başka bir amaç olmadan, sadece yapmak için yapılan bir etkinliğin içinde bulunma durumu şeklinde ifade etmektedir (Kraus, 1971).

Boş zaman etkinlikleri, bedensel ve zihinsel sporlar, müzik, drama, hobi aktiviteleri, el sanatları ve işleri, sosyal aktiviteler, dans, kamping ve açık hava etkinlikleri olarak sınıflandırılmaktadır (Jenny, 1956).

Türkiye'de son yıllarda üniversite kampuslarının fiziki alanlarının gelişmesi, yönetimlerin bu konudaki çabaları, her geçen gün öğrenim gören öğrencilerin boş zaman etkinliklerine katılımlarını arttırmaktadır. Özellikle sportif etkinlikler, yarışmalar, kulüplerin etkinlikleri ve diğer kültürel etkinlikler öğrencilerin kampus içinde boş zaman değerlendirmelerini sağlamaktadır.

U.Ü. kampusunun şehirden 20 kilometre uzak olması, OATCYB'dan gelen öğrencilerin KYKUÖY'da barınmaları bu öğrencilerin boş zamanlarını kampus içinde değerlendirme zorunluluğunu getirmektedir. Öğrencilerin boş zamanlarını spor yaparak değerlendirebilmeleri için, U.Ü. Kampus alanında şu anda, 1'i çim, 1'i yapım halinde 4 adet futbol, 2 adet açık basketbol ve voleybol, 1'i yapım halinde, 2 adet 400 metre ve 6 kulvarlı atletizm pisti, 8'i açık, 2'si kapalı 10 tenis kortu, 1 adet kapalı jimnastik salonu, 1 adet spor salonu ve spor salonunun içinde vücut geliştirmede kullanılan 12 çeşit güç geliştirme aleti bulunurken, KYKUÖY'nda sadece bir açık basketbol alanı mevcuttur. Yüzme havuzu ve plastik zeminli atletizm pistinin inşaatı devam etmektedir. KYKUÖY'na ait olan spor salonu ve futbol alanı bir protokol ile beden eğitimi bölümüne verilmiş olup, bölümün yoğun programından dolayı diğer öğrenciler bu alandan yararlanamamaktadırlar. Ayrıca öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme amacı için merkez kütüphane başta olmak üzere her fakülte ve KYKUÖY'da da kütüphane mevcuttur.

U. Ü.'nde sinema ve tiyatro ile ilgili boş zaman değerlendirilmesinde yararlanılan fiziki alan mevcut değildir. Kampus dışında İlahiyat fakültesinde bin kişilik bir kültür merkezi ve bir spor salonu vardır.

U. Ü.'nde kampus alanında öğrenim gören 30 bin öğrenci mevcuttur. Bu öğrencilerin yanında OATCYB'dan gelen öğrenciler de bu spor tesislerinden ve kütüphanelerden yararlanmaktadırlar. Bu tesislere sahip olan U.Ü. kampusunda OATCYB'dan gelen öğrencilerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdikleri merak konusu olmuştur.

Çalışmanın amacı; U.Ü.'nde öğrenim gören OATCYB'dan gelen ve KYKUÖY'da barınan öğrencilerin, U.Ü. kampusunda boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini araştırıp, sonuçlandırmak ve yetkililere öneriler sunmaktır.

YÖNTEM

Bu çalışmanın evrenini KYKUÖY'da barınan, OATCYB gelen 34 kız, 267 erkek olmak üzere toplam 301 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin yaş ortalaması; (kız: $x=21\pm 1.2$ yıl, erkek: $x=22\pm 2.4$ yıl) dır. Araştırmanın verileri uygulanan anket ile temin edilmiştir. Uzman denetiminde hazırlanan anketin 10 OATCYB gelen öğrenciye deneme uygulaması yapılmış, görülen eksiklikler düzeltilmiş ve tekrar uzman görüşü alındıktan sonra 301 öğrenciye anket uygulanmıştır. Öğrencilerin ülkelerini belirlemek için arşiv ve doküman taraması ile mülakatlar yapıldı. Uygulanan anketlerin geriye dönüş oranı % 100'dür. Elde edilen verilerin analizi, bilgisayar ortamında yüzdeler hesapları SPSS programı ile yapılmıştır. Ayrıca, bu öğrencilerin okudukları fakülteyi seçim nedenini belirlemek için karşılıklı görüşme yapılmıştır.

BULGULAR

Elde edilen bulgular ankette sorulan sorular sıralamasıyla sunulmaktadır.

U.Ü.'ne öğrenim görmek için, OATCYB'dan gelen öğrencilerden 66 erkek öğrenci ile Özbek'ler en kalabalık öğrenci grubunu oluştururken, Kırım'dan hiç erkek öğrenci gelmemiştir. Kız öğrencilerden ise, 9 öğrenci ile Kırgız'lar en kalabalık grubu oluşturmakta olup, Özbekistan, Afganistan, Türkmenistan, Ahıska, Moğolistan, Uygur, Tataristan, Çeçenistan ve Yunanistan'dan hiç kız öğrenci gelmemiştir. Uludağ Üniversitesine öğrenim görmeye gelen öğrencilerin % 88.8'i erkek, % 11.2'si kızdır.

U.Ü.ne OATCYB'dan gelen öğrencilerden 51 Özbekistan'lı, 28 Kırgızistan'lı, 25 Azerbaycan'lı ve 15 Başkurt'lu öğrenci, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim görmeyi tercih eden en kalabalık grubu oluştururken, 1 Afganistan'lı öğrenci Tıp Fakültesi'nde öğrenim görmeyi tercih etmişlerdir. Bu öğrencilerin % 52.4'ü İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde, % 15.6'sı Meslek Yüksek Okulu'nda, % 9.4'ü Ziraat Fakültesi'nde, % 5.9'u Eğitim Fakültesi'nde, % 5.6'si İlahiyat Fakültesi'nde, % 5.4'ü Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'nde, % 3.9'u Fen-Edebiyat Fakültesi'nde, % 1.4'ü Veteriner Fakültesi ve % 0.4'ü de Tıp Fakültesi'nde öğrenim görmektedirler.

ÜY: Ülkesine yakınlık, ATY: Ailesi Türkiye'de yaşadığı için, BKS: Benzer kültüre sahip olduğu için, TU: Türkiye ucuz olduğu için, ÜBY: Kendi ülkesindeki üniversitelerde bu bölüm olmadığı için, TÜG: Türkiye'deki üniversiteler daha gelişmiş olmasından dolayı.

OATCYB'dan gelen öğrencilerden toplam 93 öğrenci benzer kültüre sahip olduğu için Türkiye'yi tercih eden en büyük grubu, toplam 13 öğrenci de ailesi Türkiye'de yaşadığı için tercih eden en küçük grubu oluşturmuşlardır.

Bu öğrencilerin % 30.8'i benzer kültüre sahip, % 17.6'sı Türkiye'de üniversitelerin daha gelişmiş, % 12.3'ü ülkesinin yakınlığından, % 8.6'sı ülkelerindeki üniversitelerde bu bölümlerin olmamasından, % 5.4'ü Türkiye'de öğrenim görmeyi diğer ülkelere göre daha ucuz, % 4.4'ü ailesi Türkiye'de yaşadığı ve % 20.9'u da bunların dışındaki nedenlerden dolayı Türkiye'de yüksek öğrenim yapmayı tercih etmişlerdir.

Bu öğrencilerin % 52.7'si kitap okuyarak, % 31.2'si spor yaparak, % 12.6'sı sinemaya, % 3.4'ü tiyatroya giderek boş zamanlarını değerlendirdiklerini, diğer boş zaman değerlendirme şekillerinden olan TV izleme, sanat kültür etkinlikleri ve benzeri diğer faaliyetlerde bulunmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 1. Orta Asya Türk Devletleri, Bulgaristan ve Yunanistan'dan (OATCYB) Gelen Öğrencilerin Ülkelere Göre Cinsiyetleri, Sayıları ve Yüzde Oranları

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tck	Kr	Ggv	Moğ	Uyg	Tat	Çeç	Yun.	Kzk	Top	%
Kız	9	4	0	0	0	2	4	1	0	1	3	2	0	0	0	0	0	8	34	11,2
Erkek	60	39	66	14	24	1	5	21	3	8	0	2	2	2	3	4	3	10	267	88,8

Kır: Kırgızistan, Azr: Azerbaycan, Özb: Özbekistan, Afg: Afganistan, Trm: Türkmenistan, Blg: Bulgaristan, Krç: Karacay, Bşk: Başkurt, Ahs: Ahıska, Tck: Tacikistan, Kr: Kırım, Ggv: Gagavuz, Moğ: Moğolistan, Uyg: Uygur, Tat: Tataristan, Çeç: Çeçenistan, Yun.: Yunanistan, Kzk: Kazakistan, Top: Toplam. %: Öğrencilerin yüzde oranları.

Tablo 2. OATCYB'dan Gelen Öğrencilerin U.Ü.'de Öğrenim Gördükleri Fakülteleere Göre Dağılım ve Yüzde Oranları

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tck	Kr	Ggv	Moğ	Uyg	Tat	Çeç	Yun	Kzk	Top	%
Myo	6	2	16	8	1	0	1	5	2	2	2	0	0	0	1	0	0	1	47	15,6
İibf	28	25	51	2	2	2	8	15	1	4	0	3	2	2	1	4	1	7	158	52,4
Eğt	7	3	3	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	2	18	5,9
İlh	1	3	0	6	0	1	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	17	5,6
Tıp	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,4
Zrt	19	1	1	4	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	28	9,4
Vet	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	1,4
F.Ed	1	7	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	12	3,9
Müh	11	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	16	5,4
Top	73	46	71	22	3	3	9	23	3	9	3	4	2	2	3	4	3	18	301	100

Myo: Meslek Yüksek Okulu, İibf: İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Eğt: Eğitim Fakültesi, İlh: İlahiyat Fakültesi, Tıp: Tıp Fakültesi, Zrt: Ziraat Fakültesi, Vet: Veteriner Fakültesi, F.Ed: Fen-Edebiyat Fakültesi, Müh: Mühendislik Fakültesi.

Tablo 3. OATCYB’den Gelen Öğrencilerin Uludağ Üniversitesi’nde Yüksek Öğrenimi Tercih Nedenleri

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tck	Kr	Ggv	Moğ	Uyg	Tat	Çeç	Yun.	Kzk	Top	%
ÜY	3	10	3	3	5	0	3	0	1	0	0	1	0	2	0	0	0	6	37	12,3
ATY	3	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	13	4,4
BKS	29	14	21	5	4	1	2	4	0	3	1	0	1	1	1	2	0	4	93	30,8
TU	1	3	2	0	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	16	5,4
ÜBY	5	1	6	0	1	0	0	2	2	1	4	0	0	0	0	1	0	3	26	8,6
TÜG	7	8	12	4	10	0	2	2	0	0	1	2	1	1	1	1	0	1	53	17,6
Diğer	4	3	20	1	3	4	5	11	3	3	0	1	0	2	1	0	0	2	63	20,9
Top	52	44	65	14	23	5	14	20	7	7	6	4	2	6	3	4	3	22	301	100

Tablo 4. OATCYB’den Gelen Öğrencilerin Boş Zamanlarını Uludağ Üniversitesi’nde Değerlendirme Şekilleri

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tck	Kr	Ggv	Mo	Uyg	Tat	Çeç	Yun	Kzk	Top	%
Sp.Yap	25	14	22	12	7	1	4	6	0	1	2	1	0	1	1	4	0	13	102	31,2
K.Oku.	41	19	41	9	17	2	4	12	1	6	2	3	2	2	3	2	2	4	172	52,7
Sin. G.	10	9	4	3	1	1	1	4	1	0	0	2	2	1	1	0	0	1	41	12,6
Tyt. G.	1	4	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	11	3,4
San.Kü.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
TV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Diğer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Toplam	77	46	67	24	25	4	11	24	2	7	4	6	4	4	5	6	3	19	326	100

Sp. Yap: Spor Yaparak, K.Oku.: Kitap Okuyarak, Sin. G.: Sinemaya Giderek, Tyt. G.: Tiyatroya Giderek, San. Kü.: Sanat Kültür Etkinlikleriyle, TV: Televizyon İzleyerek, Diğer: Boş zamanımı başka etkinliklerle geçirmek.

Tablo 5. OATCYB'dan Gelen Öğrencilerin Uludağ Üniversitesi'nde Boş Zamanlarını Spor Yapararak Değerlendirenlerin Yaptıkları Sporlar

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tck	Kr	Ggv	Moğ	Uyg	Tat	Çeç	Yun	Kzk	Top	%
Atl.	2	2	3	1	1	0	0	3	2	0	4	5	0	1	2	0	3	1	30	7.4
Gür.	5	0	2	2	1	1	0	1	5	6	0	0	2	1	0	1	2	3	32	8.0
Kay.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0
Ten.	0	0	0	0	0	0	2	0	3	1	0	1	0	5	0	0	1	0	13	3.3
M.tn.	14	0	5	0	1	0	5	0	2	0	3	0	1	0	0	1	1	1	34	8.4
Fut.	13	5	23	4	10	11	6	8	6	9	1	5	5	2	3	4	3	1	119	30
Bask.	5	4	3	1	5	0	0	3	1	0	5	0	6	6	0	2	0	2	43	10.7
Hent.	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	7	1.8
Vol.	4	4	5	1	0	2	0	0	2	0	2	1	1	0	0	1	1	0	24	5.9
U.Dğ.	3	6	2	0	3	6	0	0	1	0	2	5	0	3	2	2	2	1	38	10
Yüz.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	6	1.5
Bks.	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	1	0	2	0	0	2	0	0	8	1.9
Hlt.	2	4	0	1	2	2	5	5	0	0	0	2	0	2	1	1	1	1	29	7,2
Bin.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0
Bdy.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.2
Ç.Ky.	1	1	0	0	2	1	1	0	1	0	0	1	2	3	1	0	1	1	16	3.9
Eks.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	3	0.7
Ç.Hk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0
Topl.	49	26	43	10	26	23	21	23	24	17	18	23	21	25	9	17	16	12	403	100

Atl.: Atletizm, Gür.: Güreş, Kay.: Kayak, Ten.: Tenis, M. Ten.: Masa Tenisi, Fut.: Futbol, Bask.: Basketbol, Hent.: Hentbol, Vol.: Voleybol, U.Dğ.: Uzak Doğu Sporları, Yüz: Yüzme, Bks.: Boks, Hlt.: Halter, Bin.: Binicilik, Bdy.: Vücut Geliştirme, Ç.Ky.: Çim Kayağı, Eks.: Eskrim, Ç. Hk.: Çim Hokeyi, Topl.: Toplam sayı ve yüzdeleri belirtmektedir.

Tablo 6. OATCYB'dan Gelen ve Uludağ Üniversitesi'nde Boş Zamanlarını Spor Yaparak Değerlendiren Öğrencilerin Haftalık Spor Yapma Sıklıkları

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tck	Kır	Ggv	Mo	Uyg	Tat	Çeç	Yun	Kzk	Top	%
Her gün	5	2	4	0	1	0	0	1	0	1	1	1	2	0	0	1	0	1	20	6.7
4 kez	5	9	10	0	5	1	2	2	0	2	0	1	0	0	3	0	0	2	42	14
3 kez	13	10	4	4	4	1	1	2	0	5	2	2	0	1	0	0	1	3	53	17.6
2 kez	8	3	6	2	1	1	3	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	3	31	10.3
1 kez	23	14	31	6	6	0	1	1	2	0	0	0	0	2	0	0	2	4	92	30.5
Hafta sonları	8	1	9	0	2	0	1	2	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2	28	9.3
Hiç	7	4	2	2	5	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	35	11.6
Toplam	69	43	66	14	24	3	8	21	3	9	3	4	3	3	3	4	3	18	301	100

Tablo 7. OATCYB'dan Gelen ve Boş Zamanlarını U.Ü. Merkez Kütüphanesinde Değerlendiren Öğrencilerin Ükelere Göre Dağılım ve Yüzdeleri

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tck	Kr	Ggv	Moğ	Uyg	Tat	Çeç	Yun	Kzk	Top	%
Evet	50	33	47	13	16	1	7	10	1	9	3	3	1	2	2	1	3	13	215	71,4
Hayır	19	10	19	1	8	2	2	12	2	0	0	1	1	0	1	3	0	5	86	28,6

Tablo 8. OATCYB'dan Gelen Öğrencilere Göre, U.Ü.Kredi Yurtlar Kurumu Uludağ Öğrenci Yurdu'nun Boş Zaman Değerlendirmede Fiziki Alanlarının Yeterli Olup Olmadığı Hakkındaki Görüşleri

Ülke	Kır	Azr	Özb	Afg	Trm	Blg	Krç	Bşk	Ahs	Tek	Kr	Ggv	Mo	Uyg	Tat	Çeç	Yun	Kzk	Top	%
Yeterli	37	23	36	14	11	1	5	11	3	7	2	3	1	2	2	2	2	11	169	56.1
%	21.9	13.6	21.3	8.2	6.5	0.5	3	6.5	1.7	4.1	1.1	1.7	0.6	1.1	1.1	1.1	1.1	6.5		
Yetersiz	32	20	30	14	13	2	4	10	0	2	1	1	1	1	1	2	1	7	132	43.9
%	24.2	15.1	22.8	11	9.9	1.5	3.0	7.5	0.0	1.5	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	1.5	0.7	5.3		
Toplam	69	43	66	28	24	3	9	21	3	9	3	4	2	3	3	4	3	18	301	100

Boş zamanlarını spor yaparak değerlendiren öğrencilerin % 30'u futbol, % 10.7'si basketbol, % 10'u voleybol sporunu yapan en kalabalık grupları, % 0.2'si body, % 0.7'si eskrim, % 1.5'i yüzme sporlarını yapan en küçük grupları oluşturdukları, kayak, çim hokeyi ve binicilik gibi spor branşlarının ise hiç bir öğrenci tarafından yapılmadığı belirlenmiştir.

OATCYB'dan gelen ve U.Ü.'n de boş zamanlarını spor yaparak değerlendiren 31 Özbekistan'lı, 23 Kırgızistan'lı, 14 Azerbaycan'lı öğrenci en kalabalık grubu oluştururken, her gün spor yapan 5 Kırgızistanlı, 4 Özbekistanlı, 2 Azerbaycan'lı, 2 Moğolistanlı öğrenci en küçük grubu oluşturmuşlardır.

Bu öğrencilerin % 30.5'i haftada bir, % 17.6'sı haftada üç, % 14'ü haftada dört, % 10.3'ü haftada iki kez, % 9.3'ü yalnızca hafta sonları, % 6.7'si her gün spor yaparken, % 11.6'sı hiç spor yapmamaktadır.

OATCYB'dan gelen öğrencilerden, 50 Kırgızistan'lı, 47 Özbekistanlı, 33 Azerbaycan'lı, 16 Türkmenistan'lı, 13 Afganistan'lı ve Kazakistan'lı toplam 215 öğrenci kütüphaneye gittiğini belirten en kalabalık grubu oluşturmuştur.

OATCYB'dan gelen öğrencilerden 37 Kırgızistan'lı, 36 Özbekistan'lı, 11 Türkmenistan, Başkurt ve Kazakistan'lı öğrenci, Kredi Yurtlar Kurumu Uludağ Öğrenci Yurdu'nun, boş zaman değerlendirmede sosyo kültürel faaliyet ve fiziki alanlarını yeterli bulan en kalabalık grubu oluşturmuştur. Bu öğrencilerden % 56.1'i boş zaman değerlendirmede KYKUÖY'nun sahip olduğu fiziki alanları yeterli bulurken, % 43.9'u yetersiz buldukları tespit edilmiştir.

Tablo 9. OATCYB'dan Gelen Öğrencilere Göre U.Ü. Kampüs Alanına Yapılmasını İstedikleri Boş zaman Etkinlik Alanları

Değişkenler	Sayısı	%
Yüzme havuzu yapılmasını isteyen öğrenci sayısı	108	% 35.8
Spor salonu yapılmasını isteyen öğrenci sayısı	156	% 51.8
Tiyatro sinema salonu yapılmasını isteyen öğrenci sayısı	103	% 34.2

OATCYB'dan gelen öğrencilerin % 35.8'i U.Ü. kampus alanına yüzme havuzu, % 51.8'i spor salonu ve % 34.2'si de tiyatro ve sinema salonu yapılmasını istedikleri tespit edildi.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu konuda ülkemizde benzer bir çalışmaya rastlanmadığından çalışmamızda elde edilen sonuçlar bir başka çalışma ile karşılaştırma yerine, kendi bütünlüğü içinde tartışılacaktır. Aynı zamanda çalışmamız, bundan sonra yapılacak olan bu tür çalışmalara kaynak olacaktır.

U.Ü.'nde eğitim gören 301 öğrenciden 158'i İktisadi İdari Bilimler, 47'si Meslek Yüksek Okulu, 28'i Ziraat, 18'i Eğitim, 17'si İlahiyat, 16'sı Mühendislik, 12'si Fen-Edebiyat, 4'ü Veteriner ve 1 öğrenci de Tıp Fakültesinde öğrenim görmeyi kendileri tercih etmişlerdir. Azerbaycan, Yunanistan ve Bulgaristan dışında kalan ülkelerden gelen öğrenciler, bir yıl süreyle Türkçe hazırlık sınıfı okumuş olduğundan, kayıt oldukları fakültelerde aldıkları derslerde dil sorunları olmamıştır.

U.Ü.'ne öğrenim görmek için, OATCYB'dan gelen öğrencilerden 66 erkek öğrenci ile Özbek'ler en kalabalık öğrenci grubunu oluştururken, Kırım'dan hiç erkek öğrenci gelmemiştir. Kız öğrencilerden ise, 9 öğrenci ile Kırgız'lar en kalabalık grubu oluşturmakta olup, Özbekistan, Afganistan, Türkmenistan, Ahıska, Moğolistan, Uygur, Tataristan, Çeçenistan ve Yunanistan'dan hiç kız öğrenci gelmemiştir. U. Ü.'ne öğrenim görmeye gelen öğrencilerin % 88.8'i erkek, % 11.2'si kızdır. Bu ülkelerden gelen öğrencilerin içinde kız öğrencilere göre erkek öğrencilerin yüksek öğrenim okuma oranlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

U.Ü'ne OATCYB'dan gelen öğrencilerden 51 Özbekistan'lı, 28 Kırgızistan'lı, 25 Azerbaycan'lı ve 15 Başkurt'lu öğrenci, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim görmeyi tercih eden en kalabalık grubu oluştururken, 1 Afganistan'lı öğrenci Tıp Fakültesi'nde öğrenim görmeyi tercih etmişlerdir. Bu öğrencilerin % 52.4'ü İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde, % 15.6'sı Meslek Yüksek Okulu'nda, % 9.4'ü Ziraat Fakültesi'nde, % 5.9'u Eğitim Fakültesi'nde, % 5.6'si İlahiyat Fakültesi'nde, % 5.4'ü Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'nde, % 3.9'u Fen Edebiyat Fakültesi'nde, % 1.4'ü Veteriner Fakültesi ve % 0.4'ü de Tıp Fakültesi'nde öğrenim görmektedirler. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin çok sayıda öğrenci tarafından seçilmesinin nedeni, Orta Asya Türk Devletlerinin yeniden yapılanmakta olan idari ve ekonomik politikaları içerisinde görev alarak, ülkelerinin kalkınmalarına katkıda bulunmayı amaçladıkları, Meslek Yüksek Okulu'nu seçen ikinci büyük öğrenci grubunun ise, okullarını bir an önce bitirip ülkelerine dönerek çalışma yaşamına başlamak istedikleri, yapılan karşılıklı görüşme sonucunda belirlenmiştir.

OATCYB'dan gelen öğrencilerden toplam 93 öğrenci benzer kültüre sahip olduğu için Türkiye'yi tercih eden en büyük grubu, toplam 13 öğrenci de ailesi Türkiye'de yaşadığı için tercih eden en küçük grubu oluşturmuşlardır. Bu öğrencilerin % 30.8'i benzer kültüre sahip, % 17.6'sı

Türkiye’de üniversitelerin daha gelişmiş, % 12.3’ü ülkesinin yakınlığından, % 8.6’sı ülkelerindeki üniversitelerde okudukları bölümlerin olmamasından, % 5.4’ü Türkiye’de öğrenim görmeyen diğer ülkelere göre daha ucuz, % 4.4’ü ailesi Türkiye’de yaşadığı ve % 20.9’u da bunların dışındaki nedenlerden dolayı Türkiye’de yüksek öğrenim yapmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir. En kalabalık grup, bu ülkelerden Orta Asya Türk Devletleri ile Türkiye arasındaki din, dil ve tarihten gelen benzerlik gibi unsurlardan dolayı Türkiye’de yüksek öğrenim görmeyi tercih etmişlerdir.

Boş zamanlarını spor yaparak değerlendiren öğrencilerin % 30’u futbol, % 10.7’si basketbol, % 10’u voleybol sporunu yapan en kalabalık grupları, % 0.2’si body, % 0.7’si eskrim, % 1.5’i yüzme sporlarını yapan en küçük grupları oluşturdukları, kayak, çim hokeyi ve binicilik gibi spor branşlarının ise hiçbir öğrenci tarafından yapılmadığı belirlenmiştir.

OATCYB’den gelen ve U.Ü’n de boş zaman etkinliklerini spor yaparak değerlendiren 31 Özbekistan’lı, 23 Kırgızistan’lı, 14 Azerbaycan’lı öğrenci en kalabalık grubu oluştururken, her gün spor yapan 5 Kırgızistanlı, 4 Özbekistanlı, 2 Azerbaycan’lı, 2 Moğolistanlı öğrenci en küçük grubu oluşturmuşlardır.

Bu öğrencilerin % 30.5’i haftada bir , % 17.6’sı haftada üç, % 14’ü haftada dört, % 10.3’ü haftada iki kez, % 9.3’ü yalnızca hafta sonları, % 6.7’si her gün spor yaparken, % 11.6’sı hiç spor yapmamaktadır.

Kampus alanında 10 adet tenis kortu olmasına rağmen, tenis kortlarının saat ücreti karşılığı kiralanması ve malzemelerinin pahalı olması nedeniyle OATCYB’den gelen öğrencilerin % 3.3 boş zaman etkinliklerini tenis sporuyla değerlendirdikleri, buna karşın % 30’unun futbol, % 10.7’sinin basketbol, % 10’unun voleybol sporuyla uğraştıkları belirlenmiştir. Bu üç spor branşının bu öğrenciler tarafından uygulanmasını Dünya’da ve Türkiye’de en çok kitlesel ilgi gösterilen spor dalları olması ve bu tesislerin kampus alanında bulunup sürekli olarak öğrencilerin kullanımına açık olmasını neden olarak gösterebiliriz. Bursa ilinin kayak merkezi olmasına karşın pahalı bir spor olması, binicilik tesis ve atlarının olmasına karşın sayıca yeterli olmaması ve çim hokeyinin Bursa’da yapılmaması bu branşların seçilmemesine neden olarak gösterilebilir.

OATCYB’den gelen öğrencilerden, 50 Kırgızistan’lı, 47 Özbekistanlı, 33 Azerbaycan’lı, 16 Türkmenistan’lı, 13 Afganistan’lı ve Kazakistan’lı toplam 215 öğrenci kütüphaneye gittiğini belirten en kalabalık grubu oluşturmuştur. U.Ü’n de merkez kütüphane, her fakültede ve KYKUÖY’nda da kütüphane bulunması, kendi ülkelerinde kitap okuma alışkanlığı kazanmış olmaları, hazırlık sınıfında öğrendikleri Türkçe dilini daha da geliştirmek istemeleri öğrencilerin % 71.4’ünün kütüphaneden yararlanmalarının nedeni olarak söylenebilir.

OATCYB'dan gelen ve KYKUÖY'n da barınan öğrencilerden % 52.7'si kitap okuyarak % 31.2'si spor yaparak, % 12.6'sı sinemaya, % 3.4'ü tiyatroya giderek boş zamanlarını değerlendirdiklerini, diğer boş zaman değerlendirme şekillerinden olan TV izleme, sanat kültür etkinlikleri ve benzeri faaliyetlerde bulunmadıklarını belirtmişlerdir. Bu öğrenciler tiyatro ve sinema için Bursa il merkezinde bulunan olanaklardan yeteri kadar yararlanamadıklarını belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin TV kanallarında ve tiyatrolarda kendi kültürlerine yakın, yayın ve oyunların az sayıda sunulmasından dolayı boş zaman etkinliklerinde daha çok kitap okuyup spor yaptıklarını söyleyebiliriz.

OATCYB'dan gelen öğrencilerden 37 Kırgızistan'lı, 36 Özbekistan'lı, 11 Türkmenistan, Başkurt ve Kazakistan'lı öğrenci, KYKUÖY'nun, boş zaman değerlendirmede sosyo-kültürel faaliyet ve fiziki alanlarını yeterli bulan en kalabalık grubu oluşturmuştur. Tüm öğrencilerden % 56.1'i boş zaman değerlendirmede KYKUÖY'nun sahip olduğu fiziki alanları yeterli bulurken, % 43.9'unun yetersiz buldukları tespit edilmiştir. KYKUÖY'nun sahip olduğu fiziki alanları yetersiz bulan öğrencilerin % 43.9 olması, bu öğrenci grubunun boş zaman etkinlikleri için daha fazla ve farklı etkinliklere yer veren olanaklar sağlanması gerektirdiğini düşündürmektedir.

Sonuç olarak, OATCYB'dan gelen ve KYKUÖY'n da barınan öğrencilerin derslerinin dışında kalan boş zaman etkinliklerini spor yaparak, kütüphaneye giderek, kitap okuyarak, az da olsa sinema ve tiyatroya giderek değerlendirdikleri tespit edildi. U.Ü.'si, bu öğrencilerinin meslek sahibi olmalarının yanı sıra onların yaşamın farklı alanlarında da eğitilmelerini sağlayacak, bilgi, beceri ve hobilerini gerçekleştirebilecek daha fazla boş zaman değerlendirme fırsatları sağlamalıdır.

Öğrencilerin boş zaman etkinliklerini değerlendirmede, U.Ü'nin mevcut spor alanlarının yanında, yüzme havuzu, spor salonu yapılması ve açık spor alanlarının sayısının artırılması, kütüphanelerdeki değişik bilim dallarına kaynak olan kitap sayılarının çoğaltılması, kampusta ve KYKUÖY'da eksikliği görülen sinema, tiyatro ve diğer boş zaman değerlendirmede kullanılan fiziki yapıların oluşturulmasını öneririz.

KAYNAKÇA

- ABADAN, M.; Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri, A.Ü. Yayını, Ankara, 1961, s.3.
- JENNY, H.J.; (1956) Introduction to Recreation Education, Saunders Company, Philadelphia, s. 43.
- KRAUS, R.; (1971) Recreation and Leisure in Modern Society, TACC, Usa. s. 254.
- KARAKÜÇÜK, S.; Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, Ankara, 1997, s. 30-31.

TEZCAN, M.; Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Deęerlendirilmesi, A.Ü. Yayını, Ankara 1998, s. 10.

TEZCAN, M.; **Sosyolojiye Giriş**; Temel Kavramlar, Ankara, 1993, s. 31.

T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüęü; Spor Şurası 8-11 Mayıs 1990, Ankara, s. 242.